

KOLOZSVÁRI KÖZLÖNY.

SZERKESZTŐI LAKÁS:

Széchenyi-téren, a hidkaputól kimenet balra a 26. szám alatti ház emeletében.

Megjelen a lap hetenkint 3-szor u. m. kedden, csütörtökön és szombaton délelőtt. Ára évi negyedr 3 ft. o. 6. Hirdetési ár: 6 hasábos sorért 1-ör 7 kr., 2-ör 6 kr., 3-ör 5 kr. o. 6. Minden hirdetés után 30 kr. bélyegdíj. Előfizetés s hirdetés a kiadó-hivatalnál kezelteik.

A „nyilttér” cikkek sora után 20 kr. előleg beküldése mellett a szerkesztőséghez czimzendők.

KIADÓ-HIVATAL:

Középútsza, STEIN J. könyvkereskedése.

Előfizetési felhívás

K. KÖZLÖNY

october—decemberi folyamára.

Jövő october elején, valamint bazánkra, úgy lapunkra nézve is reményteljes új évnegyed veszi kezdetét. Azon alkotmányos álláspont, melyet a nehez körülményekhez s szellemi tehetségünkhez képest védettünk, az uralkodó Felség legbülsőbb belátása s atyáskodó kegyelme által annyira már is méltatva lenni látszik, hogy annak alapján hazánk boldogabb jövőjét s polgári szabadságunk visszaállítását remélhessük.

Kétségtelen, hogy nagy és fontos napjai következnek a békés átalakulásnak, s valamint ez által csak fontosabbá válik a publicistikai tér, úgy az e szakba eső lapokra a legérdekesebb kérdések s mozzanatok tárgyalásának s közlésének nevezetes feladata vár, a mi által azok ma inkább, mint valaha, a társadalmi élet legkittünbbs factorai közé sorozhatók, melyeket az országának egyetlen egy értelmes polgára se nélkülözhet többé.

Hogy lapunk mennyire lesz képes a reá váró feladatnak megfelelni, annak megítélésére már tíz éves előzményünk szolgálhat külön gyanánt. Tíz év óta csak küzdenünk kellett a térért, most ma holnap a téren állunk; a hol az eddigiektől boldogabb s biztosabb cselekvési körre számíthatunk.

Lapunk ezutánra is, mint eddig, hetenkint háromszor a legnagyobb iv alakban jelenik meg, s a bekövetkezendő országgyűlésekről gyors és alapos közléseket tenni ugy magunk kötelességünknek tartjuk, mint bizony honfitársaink buzgalmaiban, hogy a megyéken nyilvánuló politikai életet becses tudósításai által lapunkban képviselendik.

A „K. K.” előfizetési ára:

Egészévre . . . 12 forint.
Félévre . . . 6 „
Évnegyedre . . . 3 „

Az előfizetési pénzek kiadó Stein János közép-utcai könyvkereskedésébe mielőbb beküldendők, annyival pontosabban, mert az előfizetők lehető szaporodása esetére, szükséges, hogy a nyomtatandó példányok számára nézve mielőbb tájékozva lehessünk.

Kolozsvárt, 1865 sept. 18-kán.

A szerkesztőség.

Kolozsvár, sept. 16.

(D.) Nagyon mulattató dolog olvasni a bécsi centralista lapok okoskodásait, a melyekkel az erdélyi gyűlést összehívó legfeljebb rendeletet kísérik.

A mennyi járatlanságot lelünk ott hazánk közjogában, épp annyi rossz indulat s bűntudatát törekvésünk ki okoskodásaiából; pedig hogyha nekünk s keblbi kormányunknak tanácsokat akarnak osztogatni, ha a kérdéseinkben kiadott közokmányoknak bíráltságába akarnak bocsátkozni, legalább annyit tudniok kellene közjogunkból, a mennyit közöttünk a tizenéves éves gyermek is tud. Tudniok kellene, hogy az 1791-diki országgyűlési szervezetben a nemzetrendi jognak curiamum votumával együtt semmi nyoma nincs, hogy ott a nagybírtok — a felsőházi jog — a regalisták által, s a nép nemzet- és valláskülönbség nélkül — a megválasztott kövek által van képviselve, s az 1848-diki census alkalmazásával — a mint az most a királyi leirathat alkalmazva van, az 1848-i és 1791-ki képviselői attributumokra nézve a kettő közt semmi különbség sincs; csak a kormány van annyi előnyben az utóbbiban, hogy ennek a királyi tábla is tagja, míg a 48-kinak nem. A mi mindkét törvénnyel ellentézik, az nem egyéb, mint hogy a száz városoknak külön képviselőt adatott, tudni való ezekből, hogy a centralista lapok mindazon állításai, melyekkel főként az oláhokat akarnák igazolni, alaptalanok, s ha csakugyan valóban az oláhok érdeke fekvőnek szívőkön, másokat hozhatnának fel érdekekben.

Mi éppen nem akarunk az 1791-ki országgyűlési szerkezet mellett lándzsát törni, legkevésbé találjuk fel abban a népképviselőt eszményképét; de ha a kormány nem akarja látni corpus jurisunk legutolsó lapját,

nincs más módja, mint vagy önkényleg octroyálni, vagy az előbbi lapra visszafordítani.

Octroyálni nem lehet az octoberi diploma után, a mely nyíltan megígérte, hogy a magyar korona tartományainak képviselőit előbbi alkotmányuk értelmében hívja össze, ha tehát a kormány azt hiszi, hogy az ország megbánta a mit 1848-ban cselekedett, s még egyszer azt az országot fel akarja szólítani meggyőződést szerzendő, ha törvényes tettét csakugyan megbánta-e, nincs más módja, mint ugyanazon gyűlést hívni össze, mely a kormány által kérdés alá hozott törvényt illetékesen meghozta volt.

Egy ily gyűlés törvényhozói illetékesége mellett mi természetesen lándzsát nem törhetünk, ez tökéletesen ellenkezik jogfogalmunkkal. Az egészen a rész soha sem praedjudicálhat, s ha Erdély mint a magyar korona része, jogosulva volna a közös képviselő hire nélkül megváltoztatni bármely törvényt, a mi a közös királyság pozitív törvénye, ugy ma akármelyik megye szintén jogosult megváltoztatni az ország törvényét.

De a mint már régebb említettük Erdélynek az 1791-ki törvény értelmében éppen azon hatóságai bírván követválasztási joggal, a melyek az 1848-ki törvény szerint is azzal bírnak; így az 1791-i törvény alapján összehívott képviselő is, ezen terület törvényes közege, s ez törvényes álláspontja mellett illetékesen nyilatkozhatik addig, a meddig nyilatkoznia a törvények határai közt joga van.

Egyébiránt nem is Erdélyt ostromolják a centralisták ezen országgyűlése által, hanem máshová vágnak ők, mint a kancellar mérszáros; s alabárdjok hegye a Belcredi-ministeriumnak van irányozva. Mert a centralisták csak éppen oly jól tudják mint mi, hogy az erdélyi országgyűlés nem Erdélyért, s nem Magyarországért s ezeknek jogfolytonosságáért létezik; mert hisz épp e jogfolytonosság sérelme; hanem létezik a Belcredi ministeriumért, s az osztrák jogfolytonosság lehető megővéseért, a mely octroyon alapulván, a magyar királyság e kis részét is maga után rántotta néhány gyökszal által, melyeket a Belcredi-ministerium nem elmetenzi, hanem megoldani akar a végett, hogy a császári részek új alkotmánya jogfolytonosságán sebet ne ejtsen.

Ezért van összehíva az erdélyi gyűlés az 1791-ki alapon, mint a mely egyedül lehető meg törvénykönyvünk azon lapjain, melyek 1848 előttre esnek.

Az mondja a bécsi „Presse”, miért nem egészítette ki a kormány a szebeni gyűlést egy sereg regalistával, a hol ily többséggel mind azt visszavonathatta volna, a mit ama gyűlés cselekedett.

Jó ugyan, hogy a „Pesse” nyilvános bizonyosságot tesz arról, hogy a szebeni gyűlés ugy volt octroyálva, hogy azzal az egymás után cserélkező kormányok mindvégig kényök-kedvök szerint játszhattak volna; de Belcredi gróf lovagiasabb volt; s ama gyűléstől ilyen kegyetlen compromissiot nem kívánt.

De Austria jogfolytonosságának lehetősége azt kívánja, hogy Erdély nyilatkozzék még egyszer az unio mellett. Schmerling ur politikai cselezkövényei dacára is ő Felsége az unio kérdését érintetlenül fenhagyván, ma Austria azon, saját alkotmányára nézve kedvező helyzetben van, hogy Erdély az unio mellett nyilatkozhatik, s e nyilatkozatot a korona a nélkül érvényesítheti, hogy önmagával ellenmondásba jöjjön.

Igy vált az erdélyi kérdés a birodalom kérdésévé; így lett Erdély s Magyarország egyesülése a magyar koronával kiegyenlítésnek s egyzersmind az osztrák tartományok jogfolytonosságának kezessége. És jól beláthatja mindenki, hogy a kiegyenlítés politikájának egyedül lehető sikere, Erdély törvényes magatartásában van letéve; mert csak így lehet a közös királyság törvényes gyűlését kiegészíteni, hogy az a közös kérdések ellátására képes legyen, és ha Erdély szavazata által kitűnik, hogy ez a magyar koronától Austria közvetlen részévé nem szakadt át az által, hogy octroyált gyűléséről néhány bir. tanácsos ideiglenesen megjelent; hogy e megjelenés ideiglenes gyűlés választása folytán, és ideiglenesen történt, mely ideiglenesség a magyar alkotmány újabb visz-

zahelyezése által természetesen elenyészett; akkor a Belcredi ministerium részére oly pozitív igazság van kimondva, mely által az osztrák alkotmányosságról, a magyar királyság erdélyi részéből oda bonyolított gyökszalak leoldoztatván, az osztrák jogfolytonosság saját hatáskörében éppen megtartható leendő.

A centralisták politikája egészen ellenkező következményeket idézne elő. Ha az erdélyi népek irányában már láthatólag elkezdett bűntudatukkal céljaikat elérhetnék, ha sikerülhetne nekik lehetlenné tenni ily, vagy ugy, hogy Erdély a magyar királyság pozitív törvénye mellett nyilatkozhatna, akkor a Belcredi ministerium vagy lehetlenné válna, vagy Austria jogfolytonosságát kénytelen volna feláldozni.

Erdély egyesülése nélkül a kérdés visszaesik oda, a hol állott Schmerling ur idejében. Akarják-e a centralisták még egyszer felújítani a passiv ellenállás harczát, a mely Magyarországot keserítette ugyan, de meg nem törhette, míg a birodalomnak egy néhány száz milliójába került; akarják-e ismételni a sikertelen kísérleteket, rámenni a közvetlen választásokra Magyarországon, melyhez még a magát mindenhatónak képzelő államminis-ter sem merésztelt hozzá fogni?

De hasztalan is akarnák ezt, mert nézetünk szerint ezt ő Felsége meg nem engedné.

Kívánják-e a centralisták — egy kielégíthetlen kapzsiságra által kiténő párt — ilyen rendreutasítást?

Politikai céljaiknak sikere egyébre nem vezethetne; annak következménye nem lehetne más, mint vagy visszaesés a Schmerling experimentalis és nyagगत rendszerébe; vagy a korona oda kényszerítése, hogy a csomót, melyet a pártküzdelem miatt megoldani nem lehetett, a hatalom vágja ketté.

A kettő között áll a Belcredi ministerium nemes és tapintatos irányja, a diplomatiiai terv, melynek szálait látjuk, finom kezekkel van szövve. Egy kis önmegtagadást követel Erdélytől, Magyarországtól, Austriától egyiránt, ez önmegtagadás maga már kezessége gyanánt szolgál a népek egymáshoz közeledésének. Belcredi grófnak Erdély irányában eljárása, arra mutat, hogy ő az osztrák képviselőt előtt meg akar jelenni, és így ottan is az alkotmány szellemében eljárni. Világosan látható, ezért kellett lenni még egy erdélyi gyűlésnek, hogy az új osztrák alkotmány jogfolytonossága ama terület részére megmenthető legyen.

Nem fogják-e fel a centralista lapok, vagy nem akarják ezt felfogni? azt nem tudjuk; de politikai irányuk olyan, hogy ha ma az diadalra jutna, vagy visszaesné Schmerling kísérletei közé, vagy az uralkodói hatalom döntő szavának kellene közbe lépni, s rendre utasítani minden oly politikai törekvést, a mely a polgári jog békés gyakorlata helyett hódítással álmadozik.

Erdély Magyarország kiegészítő része.

Ez a czime egy igen korszerű jogtörténeli nyomozásnak, melyből az első tözlemény a „Budapesti Szemle” legközelebbi (új folyam szerint VII.) füzetében megjelent — s éppen jókor, mert a tárgy maga egészen napirenden van, mondhatni végetteljes jelentőséggel áll előttünk, s sok tekintetben hazánk és a birodalom érdekei egyiránt attól lát-szavak függnek e perczben: vajjon a birodalom két fele közt fölmerült alkotmányviszály szerencsés kiegyenlítésének nagy művét mennyiben fogja megkönnyíteni az Erdély államjogi viszonyának szabatos megállapítása és elismerése körül óhajtott alapos, tiszta, legitim felfogás jogos befolyása.

A magas kormány, a napisajtó, a társadalom egyiránt e tárggyal foglalkozik e perczben, s alig vala nagyobb szűkség egyébre, mint éppen egy ily tüzetes és okadatolt jogtörténelmi tanulmányra, minőt említett derék tudományos folyóiratunk hozza a fenebbi értekezésben.

Az értekezés négy fejezetre oszlik, s tételei mindvégig hiteles adatok idézeteivel vannak igazolva.

Az I-ső fejezet tárgya megmutatni: mi volt az erdélyi részek viszonya Magyarországhoz többi megyéihez az 1526-diki mohácsi vőnap előtt? és minden tekintetben igazol-

ja azon felfogást, miszerint Erdély ezen első, 627—652 évet magabafoglaló korszak alatt nem volt társország, mint Horvátország, hanem tökéletes és szoros kapcsolatban álló alkotó része a magyar királyságnak, hogy Budáról, a királyság központjáról minden közgyűleiben kir. tisztviselők által közvetlenül kormányoztatott, s hogy legkevésbé se áll az a nézet, mintha az erdélyi részeket a mohácsi ütközet előtti mintára szervezni annyit tenne, mint ez országgrészt bármilyen néven nevezendő önálló polgári, katonai, igazságszolgáltatási és pénzügyi igazgatással, ilyenmő fődicasteriumokkal s e felett még külön tartományi gyűlésekkel is látni el. Erdély egyetlen közokmányban se fordul elő mint „társország” vagy „tartomány”; mind köz-igazgatása, mind pedig igazságszolgáltatása e korban egyetett volt a többi magyarországi megyékével, törvényei a közös magyar országgyűlésen hozattak, hová nem csak az erdélyi nemesek, mint a magyar koronának tagjai, az erdélyi vajdák, mint zászlós urak, a r. kath. püspökök, mint egyházi főméltóságok, hanem a székelyek és szászok is mindig hivatalosak voltak, s ott meg is jelentek, s a törvényhozási egység kiténő bizonyítványa, hogy Erdélynek az állítólagos elváláskor külön codexe, avagy csak egyetlen köz- vagy magánjogra vonatkozó törvényeikre se volt, hanem a közösen alkotott törvényeikket, a Verbőczy „Hármas könyvét” s a többi országgyűlési végzéseket vitte magával. Verbőczy István a „különválás” előtt Magyarországnak, az erdélyi részeket is odaértve, egyetemes országbírája volt, s az erdélyi vajdának főbírói hatalma is oly alárendelt vala, hogy abban az időben bírában keresnek egy külön erdélyi legfőbb igazságszolgáltatási hatóság nyomait. Az erdélyi vajdák kiválólag hadvezéri tisztelettel voltak, s a vajdai méltóság és hatáskör semmiel se volt több jelentésű, mint például a temesi báné, a vajdai és báni elnevezés ugyanazt jelentvén u. m. vezért, főkapitányt, tábornokot, valamint hogy a lugosi, káransebesi, monostori, csőkei parancsnokokat, sőt még a huszár kapitányokat is vajdáknak nevezték. E kor tehát, a vajdák kora, nem felel meg az ultra-autonomisták álmainak, s ha mégis a vala ábrándoznak, sőt ábrándjaiknak ottan jogi alapokat vélnek találni, ez mutatja: mennyire távol állanak a dolgok valódi alapos ismeretétől.

A II-dik fejezetben az mondattik meg, hogy „Erdély egymaga soha soha sem vált el Magyarországtól.” A mohácsi vész alkalmával II. Lajos gyászos véget érven, s örököszt maga után nem hagyván a hazánkban régóta alakuló két párt, u. m. a szabadválasztás és örökösűdés hívei csakhamar szemben állottak egymással. Amazok a Rákócsmézején 1505. oct. 13-dikán kelt országgyűlési határozat következtében, miszerint Magyarország összes főméltóságai, nemesei, követei, az erdélyieknek, köztük a szászoknak közbefoittával egyetelműleg végeztek, hogy királylyá többé idegent nem választanak, magyar királyt kívántak a trónra ültetni. Ezek az 1506. mart. 20- és 28-kán Ulászló magyar király és Maximilian német-római császár között Pozsonyban kötött, 1507-ben újól megerősített, s 1515-ben tetteleg végrehajtott kettős házassági szerződés alapján Ferdinándot tekinték a trón örökösének. Pár hóval a mohácsi vőnap után, u. m. 1526. nov. 5-kére Székesfehérvárra király választó országgyűlés hirdettetvén, az általános nagy többség Zápolya Jánost választá Magyarország királyává, s Sz. Márton napján ugyanott meg is koronázta a magyar szent koronával. A másik fél Komáromba nov. 5-re, az után pedig Pozsonyba dec. 1-jére szintén országgyűlést hirdetett; de a meghívottak nagyon győren jelenvén meg, a gyűlés dec. 11-re balasztatott, s végre is dec. 15-dikén — ekkor is csak kevesek jelenlétében — nyitvatván meg, dec. 16-kán Magyarország másik királyá Ferdinánd is meg lón választva, s mintán Perényi, a koronőr, a magyar szent koronával együtt átállott, a koronázás is megtörtént országgyűlési végzések és el-lenvégzések, királyi nyilatkozványok váltak fel egymást. A dolog fegyverre került, s mintán János király Szolimán támogatását megnyerte, a háború változó szerencsével de eredménytelenül folyt, míg végre béke kötöttet, s létrejött a nagy-váradí béke 1538. február 24-kén 42 pontban, melyek szerint Károly és Ferdinánd elismerék Jánost Magyar- és Horvátország királyául, és amazokat s utódait szüntegy; az ország felett megosztottak a birtoklási status quo alapján; Erdély János király birodalmában s hatalmában hagyott élethosziglan, azután pedig egész Magyarország Ferdinándra s utódaira levén szállandó; a pénzverés joga közösnek nyilvánított; s megállapított, hogy nádort együtt

egyét választásának stb. Azonban János a szerződésre csak kénytelenségből állott rá; ő dinastiát akart alapítani; 1539-ben megnősült, elvette Izabellát, Zsigmond lengyel király leányát, s a birtokába visszakerült koronával királynéval koronáztatta; fájdalom, más évben 1540 július 21-én Szász-Sebesen váratlanul meghalt éppen midőn azon örömhírt vette volna, hogy fia született, s hogy a cseh, morva és sziléziai rendek közakarattal királyukká választották. Az ország nagyjai a király holttestét Székes-Fehérvárra eltemették, s a csecsemő János-Zsigmondot királylányá választották, a kormányt az özvegy királynéra bízván. De I. Ferdinánd a nagyváradi béke feltételeinek teljesítését sürgette; fegyverre került a dolog megint, s a vége a lett, hogy a török a János-Zsigmond pártfogása ürügye alatt elfoglalta Budát, Izabellának átadván Erdélyt a magyarországi részekkel, mire az özvegy királyné kincseivel s a királyi jelvényekkel Erdélybe költözött, s a magyar birodalom súlypontját Budáról Gyula-Fehérvárra tette át. Magyarországnak ettől fogva már nem csak két, hanem három uralkodója volt: I. János-Zsigmond, I. Ferdinánd és Szolimán, s három fővárosa: Gyula-Fehérvár, Buda és Kassa. De az osztrákbábeli magyar királyok kormányza alatt Magyarországnak alig egynegyede állott, Erdély nem tört függetlenségre, nem önkényt vált el, hanem tényleg háromfelé szakították; Izabella hosszabb küzdelem után csak 28 évvel később (1551-ben a kolozsvári piaci templomban) adta ki kezéből sz. István koronáját Ferdinándnak; az erdélyi új magyar választó-fejedelemség csak 1556-ban decetáltatott, s I. János-Zsigmond korai halála (1571) után somlyói Báthory István első független erdélyi fejedelemmé, s a magyarországi részek urává választották; de Erdély e független állásban se kívánt végleg s örökre elválni a magyar koronától, sőt missioja gyanánt tekinté Magyarországot állami önállósága, a nemzeti alkotmány fenntartása, s a vallásszabadság érdekében nagymértű harcokat folytatni, s midőn a szétdarabolás egyik főoka, a török erőszak megszűnt, a másfél századnál tovább fenállott erdélyi fejedelemség II. Apaffy alatt (1688—1691) visszament a magyar korona birtokába, számos és tekintélyes magyarországi megyék tartoztak; Máramaros-, Bihar- és Aradmegyék csak 1733-ban VI. Károly egyoldalú rendelete által csatlakoztak vissza; az ugynevezett partiumbeli megyék is — bárha ezeket még a pozsonyi 1836. 21. törvények visszakebléztetni rendelte — csak 1848-ban kapcsolattak vissza, midőn a pozsonyi 7. s kolozsvári 1. t.-cz. által magok az erdélyi részek is törvényeszerűleg teljesen és véglegesen visszacsatoltak a királyság többi területével. Erdély tehát soha se állt egyedül, külön állása csak ideiglenes volt, és pedig a kényszerítés által parancsolt, s főoka a magyar királyságnak két nagyragyó hatalom általi zaklattatása, s a német-római és a török birodalom közti földirati fekvése, valamint a mohamedanizmus és kereszténység közt általában, s a catholicismus és protestantismus közt kitört küzdelem volt, hogy ne említsük a pártviszályt, mely az akkori oligarchák özénse által házánk nagy kárára a nemzetet két felé szakította.

(Vége következik.)

Kül- és belföldi levelezés.

Bukarest, sept. 9.

Holnap egy hete lesz, hogy I. Sándor János fejedelem ruginói jóságáról, Moldovából a fővárosba megérkezett tábornok és belügyér Floreszkó kíséretében. A város tanács-testület sával és kenyérel fogadta, a katonaság és népség hurrahval üdvözölte az uralkodót, kinek személyes jelenlétére oly sok sajtó seb várakozott. A szíves fogadtatás után nem jött be a városba, minthogy a fejedelmi lakot most tatarozzák, hanem a Podu-mogosoj sorompótól jobbra Kotrocseu nyári lakba szállott le, hol a ministerium üdvözölte testületileg. Itt azonnal egy pompás bokréttát adott át a hadügyérnek, hogy szeretete jeléül osztaná ki a tisztikarnak és ezredeknek azon nap emlékére, melyben a közönség helyreállításában és az uralkodó iránti hűségben annyira kitüntették magokat. „Nem volt ugyan e nap — mondá — a katonaságra nézve az a dicső nap, mely leginkább alkalmat nyújt a hősiesség és hűség tanúsítására, de azért a katonaság teljesített köteleességét e szomorú catastrofaban is, és ezért elismerésre érdemes.” Így beszéli el egy szemtanú tiszt.

Hogy a fejedelem komolyan hozzá fogott az ország sajtó sebe gyógyításához, tanúsítja a lefolyt hét története, melyet itt röviden leírok. Margiloman Mihály bukaresti rendőr-főnök hivatalából elmozdított, helyét Baldimur Sándor foglalta el; Margiloman Ilfov megyefőnökévé tétetett. Belügyér Floreszkó előterjesztésére az egész bukaresti tanács in corpore letétetett a egy újnak választásának ügyek vezetésére egy öt tagú választmányra bízott u. m. Marin Elek, Wintelhalder, Ileszku Falkojánu és Kosztis Döme v. tagokra. A belügyér előterjesztése és az itteni német lap egy egész hosszú bünlajstromát adják elő a volt tanácsnak hűlen kezelés, a város rondasága, s több ilyenekből áll az egész. Közbe legyen mondva, az idén csak egy kanalizálni és kövezni kezdték az európai nagy városok mintájára Bukarestet is. A francia-utca már készen van, most a Podu-mogosoján dolgoznak. A

követ Magyarhonból hozták, a munkások nagy része is pesti magyarok, székely férfiak és nők is vannak közöttük, úgy annyira, hogy egész magyar városban képzeljük magunkat, ha feljűk közelünk.

A francia-utca és Podu-mogosoj érintkezéseknél a Belső-ház előtt, hol most az osztrák főconzul lakik, a kanális ásásakor egy rakás embercsont-ra találtak. Talán a Belső-ház helyén lehetett Mihály vitéz korában azon Dán bojár háza, melyben Mihály vitéz a török Emirt a Gyula Szpirin táborozó magyarokkal ostrom alá vette és legyőzte, melyet részletesen leírtak a „Nüvendékek Lapja” számára. Talán győzők és legyőzöttek csontjai itt egy közös sírban pihentek egész mostanig, így akadunk magyar sírokra Romania minden pontjain. Vagy ha nem az ama község sír, úgy még felfedezve nincs ma is, hogy hol van azon sír, melyben Horváthunk magyar vitézei Mihály vitézért feláldozván életüket, csendesen pihennek. Bocsánat e kis kitérésért, de mi, kik történelmi multunkra Románia földjén is felemlt fővel bivatkozhatunk, nemes önértéssel szelöztetjük a mult századok sötét lepleit tanúságára a magyar és román ifju nemzedéknek.

A fejedelem e héten apróra megvizsgált személyesen minden egyes polgári és katonai kórházat. Részletesen tudakozódott a legapróbb dolgok felől, beszélt a betegekkel megvizsgálta a konyhakat, és megkostolta az ételeket. A kórházak közül leginkább kitűnt rend és tisztaságban a Brankován kórház. E látogatás alatt mindenütt lelkesedve el-tette a nép. A kórházak után következett a katonaság, hol ismét a legérzékeny tárgyakra kiterjesztette figyelmét, kihallgatta a tiszték és legénység panaszait, s mint ömerősöm beszéli egy lovas tiszttel következő érdekes párbeszédje volt: Mit kíván? Felség éj sokáig! fizetésem 13 arany, ebből 3. ló tartásra, 3 szerelésre megy, nekem marad hét, hét arannyal lehetetlen megélni. A Felség: való, hogy ez nem sok, s az országgyűlésen majd elő fogom terjesztetni a tisztí fizetések felemelését, de én ezt egy magam nem tehetem. Azonban ne essék nehe-zére önnök és a tisztikaruk, ha kimondom, hogy mindannyian felette fényűzők, ételben egy mint ruházatban. Pl. tudom, hogy az az egyen ruha, mely önön van, belekerült 10—12 aranyba. A tiszt: bele bizony 18 aranyba. A Felség: ugyan kinél készítette? A tiszt: Jeannál. A Felség: hisz az az én udvari szabóm, lássa az tölem kitelik, de a tiszt uraknak, főleg ha csak fizetésükre vannak szorulva, szegényebb rendű szabóval is meg kellene elégedni. A kósztra nézve pedig társaságba kellene állni, nem pedig Hugues vendéglőjében ebédelni. Szóval kevesebb fényűzés, és a fizetés azonnal nem fog olyan kicsinynek tetszeni.

Egy közlegényi beszélgetését is ideírom, szintén szemtanu után. A Felség: szemedből látom, hogy szenvedsz, sorsoddal nem vagy megelégedve, szólj mi bajod. A közlegény: Éj sokáig Felség, nincs semmi bajom, tisztjeimre semmi panaszom. A Felség: mégis valamiért szenvedned kell, ezt előtem hiában tagadod, arezodról olvasom. A közlegény: Felség 4 év óta nem láttam szüleimet. Azonnal 2 hónapi szabadságot nyert.

Holnapután Sándor napja, az istentisztelet tartására minden lelkész megkapta a rendeletet, de az a fényes világitás, mi más években volt, egészen elmarad, valószínűleg a Felség akaratára.

Ma hallám, hogy Buda Sándor Szerbiába szándékozván menni, Orsován felismertetett és elfogott. r. l. Koos Ferencz.

Bereczk, aug. hó.

Mióta Bereczk a politikai téren fel-vagy is inkább letűntette magát, azóta városunkról s az itt történt dolgokról csaknem semmi említést sem hallottunk. Pedig történnék ám itt elég nevezetes dolgok. Mert elég nevezetes volt ugyan a harmadszori követválasztás alkalmával a Bereczk nevében követet politikai magaviselet, azonban mind ezt megelőzve s csak személyi nék tudva — minthogy minket a tiszta öntudat nyugtathat meg — egy más nevezetesebb s reánk önzetlen bereczkiekre nézve örvendetes dologról tesz különösen említést.

Mult hó 26-kán történt a bereczki új orgona felszentelése tizenkét pap és nagyszámu ábítatos hívek jelenlétében. A felszentelési ünnepélyt m. Elek István kerületi esperes ur vezézte megható ábítattal. A nap hőse azonban Búzás Mihály helybeli plébános volt, ki egy óráig tartott kenetjeljes egyházi beszédében — jeligéül felvévén a lantos sz. király 150-dik zsoltárának 1. s 4-dik versét — szívreható ékesszólással beszélt az orgona isteni tiszteletet s buzgalmat emelő hatályáról, megköszönvén végül az esperes urnak a különösen a megyének közreműködését, mely szerént meleg gyámolítása által az új orgona létesítését lehetségesítette. Ezután következett a „Te Deum”, melyre mikor megzendült az új orgona eddig itt nem hallott harsány szép hangja, a magasos dicsőenket örömkönyök közt zengék többen a buzgalommal eltelt nép közül.

Az egyházi szertartás nagy és szép ünnepélyességgel lefolyván, a helybeli plébános urnál mintegy 45—50 terítéki asztal várt a kedvelt vendégekre, hol nem hiányoztak a lelkes pohárköszöntések, különösen jeles plébánosunk Búzás Mihályra, mint az új orgona eszméjének megpendítőjére, s főtényezőjére s Farkas Ignác urra, mint egyik buzgó közbenjáróra. S valóban az igazság s mel-

tányosság érdekében teljes elismeréssel tartozunk városunk e munkás és ernyedetlen szorgalmu lel-készének, kinek ösztönzése, erélyes tevékenysége s példás kitartása által oly orgonának vagyunk birtokában, milyen Háromszéken — a K.-Vásárhelyit kivéve — alig van. Új orgonánk ugyanis petaleval ellátott tiz változatú, mely 1,500 frt o. é., s azon-kivül a régi rozshangu orgonába került.

S minthogy mind a bíráló t. Simon Jucundián atya, ki szóval és írásban is az orgona jóságáról, tiszta hangzatuságáról és tökéletességéről dicséretel és teljes elismeréssel nyilatkozott; mind mi a legnagyobb mérvben megelégedésünket s kedves meglepetésünket nyilvánítjuk: egyszersmind nem mulasztjuk el teljes elismerésünk kifejezésé mellett a művészt, ki oly szép orgonával ékesíté fel nem csak a mi egyházunkat, hanem valláskülönb-ség nélkül Erdélynek már több egyházát is, a közönséggel inkább megismertetni, s minden egyházi előjáróság különös figyelmébe ajánlani, mit mi mind ezen, mind más művei, főleg a csik somlyói után vagyunk bátrak megtenni.

Jeles orgonaművészünk neve Kolonics István, kit Erdély méltán mondhat magáénak, nem csak azért, hogy feledhetlen püspökünk Haynald Lajos és Keresztes prov. ösztönzésére Szabadkáról 1855-ben állandóan megtelepedett Erdélyben; nem csak azért, hogy azóta több egyház számára valláskülönb-ség nélkül harmincz nagyobb és kisebb-szerű teljes új orgonát készített, s mintegy negy-vennek kijavítását eszközölte: hanem főleg még azért is, hogy művészlünk híre a szomszéd Moldo-vába is eljutván, ott már három új orgonát készített.

Legnagyobb műve az erdélyi kath. egyházat illetőleg Csik-Somlyón van, s 24 változatú pedaleval, mely ma is fényes bizonyítéka Kolonics ur művészi képességének, a ref. egyházat illetőleg K.-Vásárhelyen s Enyeden.

A k.-vásárhelyi 13 mutatioval ellátott orgona 1861-ben készült, s elég becsületére s ajánlhatóságára válik művészlünknek, ha megemlítjük a braszó ev. orgonasz jelen év apr. 17 kén történt bírálatát, ki nem csak nagy megelégedését fejezte ki, hanem az orgona tökéletes jóságát s tartósságát írásbeli elismervénnyel is tanúsította.

A csik-somlyói után Jászban van egy nagyobb műve, mely pedaleval ellátott 16 változatú.

S így minthogy művészlünk alig egy évtized után működésének ily szép eredményét s művészi tehetségének most utóbban Bereczkben fényes jelet hagyta hátra, ismételjük meg egyszer forró köszönetlünk s hálás elismerésünket a nyilvánosság terén, s ezen kötelemünk mellett újból is az érdekeltek figyelmébe ajánljuk Kolonics urat, ki jelenleg állandóan Kézdi-Vásárhelyen folytatja művészi működését. Fejér Károly.

V.-Gálfalva, aug. hó.

A napokban tárgyaltak itten a m. törvény-széknél egy hagyatékot, mely megérdemli, hogy a szenvedélyes jogtudósok kissé tanulmányozzák, mert arról lett az nevezetes, hogy a hagyatéki tömeg, mely 36 ezerre volt becsülve törvényes árverés után, eladódott 5, olvasd öt ezer forintért, s a többi szolgaszemélyzetén kívül, a tömeg-gondnok, szolgálati-bér fejében, nem kevesebb mint 2150, az az két ezer százötven forintot követelt, és nyert meg... „Et dividerunt vestimenta eius.”

Az utcsinalási mania, úgy látszik terjedőben van. Alig pár éve kezdetek egy utvonalt, a követ-választásról levezetessé vált Zsidve felé, Balázsfal-vának, melynek gyakorlatiatlan voltát a tavalyi víz-áradások szépen bebizonyították, a rá fordított több ezer napaszámok elseprése által; azután meg Bajom felé akarták Medgyest megközelíteni, az időn már — daczára annak, hogy annyira félbehagyott utaink a teljes helyreállításra várnak — egy új vonalt szándékoznak D.-Szt.-Mártonból, Borzás felé Medgyesre nyitni, holott a Cserged-gálfalvi vonal Medgyesnek, igen kevés munkával jó karban tart-ható, míg az újonnan nyitott és nyitandó vonalok, mint a hirneves erdélyi vasút, nálunk népszertittele-nek, de a Küküllő mentén kavics nem léte miatt, nagyon későre fognak a közlekedésnek átadhatat-ni. Utakról tehát gondoskodnak számunkra, csak az a sajtáságos benne, hogy azon vonalokra fordítanak több figyelmet, a melyek inkább ki vezetnek a megyéből, azok pedig melyek bevezetőknek el-banyagoltatnak. Azonban ha lassan haladunk is, reményünk van, hogy biztosan eljutunk oda, hová az örök igazság törvényeinél fogva — mindég tántorít-batlannal hittük eljutatni, — a megyei zöld-asztal mellé... Addig is Isten velünk. r. l.

Hazai intézetek

Folyó évi augusztus hó 17-ről kelt aláírási fel-hívással kapcsolatban, alóírt alapítók ezennel köztdomásra hozzák, hogy a kolozsvári kir. szab. zálogközlön-társulat éppen most folyamatban levő részvény-aláírásnál, ha a kitűzött 600 darab rész-vényből több jegyeztenék alá, az alírt részvények mennyisége ugyan leszállítás alá kell hogy jöjjön, de azok, a kik öt részvényig irtak alá, rész-

*) Ajánljuk a „Herm. Ztg.” figyelmébe vigasztalásul arra nézve, hogy nem csak Stayer országban nem tudják ma-gukat védeni a bírtokosok az osztrák processuale örvényétől, s a kezelők pénzügyétől. Szerk.

vényeiket teljes számban kikapják, miután a leszállítás csak az öt részvényen felül eső mennyiséget fogja érni.

A k. sz. zálogközlön-társulat alapítói.

Kolozsvárt, sept. 18-kán 1865.

Dr. Szabó József, Korbuly B. Gáman Zs., elnök. igazgató. titkár.

Különfelek.

— A Széchenyi-téren a kút építése halad elő-re; ekkor még két tevékeny polgárunk tanácsai ülnek Antal Mihály és mérnök Tompa urak áldozatkészségének köszönhetően minden eredményt; reméljük, hogy e vállalathoz, melynek hasznát a nagy közönség veendi, nem sokára a közönség részvéte is járuland, s eszközölni azt, hogy a kút diszervé váljék ezen már is annyira szépített térnek. Hanem a hid- és magyarkapu lebontásáról, s az ó-várt a Szamostól elzáró fal kivágásáról még nem hallottuk, hogy szög lett volna a communityban, pedig alig ha meg lehetne cizfolni az e tárgyban lapunkban egyszer másszor elmondott érveket.

* Mint halljuk, Follinus a lapunkban közlötteken kívül is sok jeles tagot szerződített a jövő színházi sasonra. Ezek között van Fehérvári Mari, Tanner, vissza fog jönni Komáromi Lajos, a pesti nemzeti színházról valószínűleg sikerül megnyerni Komlósi Idát; a vidéki te-betségesebb tagok közül szerződve van Bethlen-falvi, (népszínművekre) Lukácsi Sándor és Szabó Ödön. Az eddigi szerződésekből ítélve, a társulat sokkal erősebb lesz a mult évinél.

* Tordamegye főispánja báró Kemény György a napokban foglalá el főispáni székét Tordán.

— A „P. Lloyd” bécsi levelezője írja: „Saj-tóhivatalunkat felosztás fenyegeti, legalább a mi a „dispositionsfond” fölötti rendelkezéseket illeti. Már több egy hónapjánál a sajtó-kezelés pénz nélkül van, s nem szolgáltathatja ki a lapoknak és levelezőknek eddig fizetett subventiókat. Midőn ugyanis az új ministerium kormányra lépett, Larisch gr. ki-nyilatkoztatta, hogy nem adhat s nem fog adni a sajtó kezelésnek ez évben egy krajczárt is, mivel a birodalmi tanács a „dispositionsfond”-ot 200,000 forintra szállította le: s ezt a kormányzási év első 7 hónapjában bőven elköltötték. A sajtóhivatal ugyan komolyan küzd a pénzügyministeriummal, hogy leg-alább valamit kicsikarhasson, s e miatt e 4 sze-mélyből álló sajtó-collegium hetenkint több ülést tart, de a gép mégis megállással fenyegetődik, s e pénzügyi okok oka annak, hogy a „Bécsi Híradó”, „Pester Bote” és „Ungarische Nachrichten” meg fognak szűnni. Ugy szintén a 19 különféle tartomá-nyi kormánylap eddigi subventióit is felfüggesztet-tek, valamint az ezen lapok számára rendelt bécsi levelezők fizetését is. A szintén nem csekély öz-szegeket elnyelő párisi „Journal diplomatique”, köz-tudomás szerint osztrák közlőny, hasonlóképp meg-szűnik. E kis rajz tanúsítja, mikép állnak a dol-gok jelenleg sajtóhivatalunkban.”

— A „Herm. Ztg.” szerkesztője elbucszuk közönségétől a miatt, mert a legfelsőbb leiratot, a maga centralista szempontjából nem tárgyalhatia, azzal fenyegettetvén, hogy elvesztí professori szé-két. Ő neki tehát elveinek kimondhatása, vagy az államfizetés közt kellett választani, és ő az utóbbit választá. Ebben különböznek a centralisták az al-kotmányos emberektől. Mi ha elveink és hivatalos állásunk közt kelle választanunk, minden haboráz-nálkül lemondottunk hivatalainkról, s védelmeztük — a mennyiben a censura, és a fegyelmezett zöldasztal megengedé — elveinket. A politi-kai térré független emberek kellének; s a „Herm. Ztg.” szerkesztőjének mielőtt arra lépett, számot kell vala vetnie, ha lehet-e valóban független? nem szorulna így oly bevallásra a minőt tett, s a mely őt elítéli. Azt is említi a szerkesztő, hogy augustus elején fizetést ígértek neki, ha a szerkesztéstől visz-szalépik. Valamint azt nem nevezi meg, a ki íjesz-tette, ugy azt sem, a ki pénzt ígért. Mi azonban hallottuk ki ígért pénzt, csakhogy elhallgasson? Steinhausen könyvtáros, a „H. Ztg.” kiadója.

— A „Herm. Zeit.” meghazudtolja a „Frem-denblatt” azon állítását, hogy a szászok grófja s Saguna metropolita, az alkotmány restitutioja mellett nyilatkoznának, sőt állítja, hogy mindketten a februári patens örök hívei.

— Azt beszélik, hogy a vidéken az egerek rendkívül elszaporodtak, s attól tarthatni, hogy a különben is szűk termést, az asztagokban e kárté-kony állatoeskák tetemesen elpusztítják. Csepeltető gazdák már is megboutott asztagaikban tetemes károkat találtak. Ajánlatos tehát, hogy a gazdák csepeltessék el gabonáikat, minthogy szeml a mag-tárakban sokkal inkább megőrizhetik az egerek pusztítása ellen.

— (Necrológ.) Sepsiszent-györgyi Nagy Ferencz gidofalvi ev. ref. lelkész 53 évig folyta-tott papi pályája után folyó 1865. év szeptember hó 13-án reggeli 1 órakor két hónapi betegség s pár napi súlyos szenvedés után életének 78-ik évében csendesen örökálmomba szenderült. Hamvai a s. gido-falvi ev. ref. köztemetőbe f. hó 15-én délelőtt 10 órakor a szokott halotti szertartás után öröknyu-galomra helyeztetek. Áldás és béke poraira.

— A „Nefelets” szerkesztősege Ponsón du Tetraill vicomte igen szép regényét „Az éj lavagjai”-t

huszonhét fiametstől képpel közreadta, s az összesen 35 sűrű ívre terjedő regénye a hó végeig egyenesen a szerkesztőségétől megrendelhető. Figyelmeztetjük erre a szépirodalom buzgó barátait s megrendeléseikkel annál inkább sietzenek, mert szeptemberben túl a regény csak könyvtári uton a mostaninál magasabb áron lesz megkapható.

— A „Le maudis” című híres francia regény, melyet Henter János Udvarhelyszék alkotmányos főjegyzője szép tollal fordított magyarra, már sajtó alatt van Stein nyomdájában, s december elején, az előfizetési felhívásban tett ígéret, s a fordítónak a kiadónál kötött szerződése szerint meg fog jelenni. E nagy regény előfizetési ára rendkívül olcsóra 3 frtra van szabva, s az előfizetés Udvarhelyre Henter Jánoshoz egész decemberig folyást beküldhető.

* Kisebbségek említik a Kossuth Lajosné halálát, közöljük most gyászjelentését is, melyet Turinból a család egyik barátja küldött: „Turin, sept. 1-én. Kossuth és udvardi Kossuth Lajos, maga és fia Kossuth Ferenc és Kossuth Lajos Todor nevében, a magyar nemzetnek átalában, s távol rokonainak, barátainak és ismerőseinek, egy Európában, mint Amerikában, különösen pedig azon számos jóakaróinak Angliában, Scotiában és az Egyesült Államokban, kik őt és családját hontalanságukban a részvétnél annyi nemes bizonyítékaival tisztelték meg, a vigasztalhatatlan bánat mély fájdalommal jelenti, hön szeretett nejének, illetőleg édes anyjúnak, született meszlén Meszlényi Teréz asszonynak, igen hosszú és szerelletes kinos betegség következtében, élete 55-dik évében, Turinban, sept. 1-jén, délutáni 2 órakor történt gyászos halálát.

Vigasztalhatatlan férje a kisenvedettben, viszontagságos élete bü társában, hazafni törekvéseinek, lelke vágyainak és szíve érzelmeinek osztályosában, a vigasztalás angyalát vesztette el, ki hontalansága keserveit a házi boldogság malasztjaival enyhítette.

Fiai elvesztették a legjobb, a leggyengédebb szeretőt, legmondosabb anyját, kik szent emléke náluk, míg élnek, az emberi és polgári érzések kiapadhatatlan kútfeje marad.

A magyar nép elveszté benne legjobb, legőszintebb barátainak egyikét; hazája pedig, az általa oly hön szeretett magyar haza, bü leányai egyik legnemesibekét.

A mi a boldogultban halandó volt, az, kívánsága szerint, a halandóság útján öt három évvel megelőzött egyetlen leányának hamvai mellé, a családi sírboltba Genuában, az angol protestáns temetőben a legnagyobb csendben és egyszerűséggel, a szerint, a mint szinte ő maga kívánta, tetettt örök nyugalomra.

Emlékezte élni fog mindazoknak, kik a magasztos női és hönleányi értékeket becsülni tudják, s a nagy szerencsétlenségek iránt, melyek egy nemzet sorsához csatolva, részvétet képesek érezni.

A sírnak szélén, mely egy ily nemes, ily sokat szenvedett élet földi maradványait fogadja magába, a politikai szenvedélyeknek el kell hallgatniuk, azért a mélyen sujtott hontalan család nevében kéri átalában az időszaki sajtó, különösen pedig a magyar sajtó, hogy e gyászjelentésnek hasábjain helyt engedjen.

* A berlini „Neue preussische Ztg.”-nak azt írják Bécsből, hogy angol tőkepénzesek 20 millió font sterling (200 millió forint) kölcsönt ajánlának az osztrák kormányának — nem csak — hanem ki is jelentették, hogy nekik nem kell a reichsrath beleegyezése. — A dolog alkalmasint kissé túlzottan van kifejezve; de ha szelidebben áll is, a centralista lapok nagyon meg fogják lelezni a szegény angolokat az alkotmányos érzet hiánya miatt.

* Bécsi lapok írják, miszerint Rózsa Sándor f. hó 11-én este Kufstein várából négy katonai kísérettel a nyugati pályán Bécsbe hozatott, s a pályaudvarból azonnal az ottani törzsfogdába vitetett át; másnap este Theresienstadt várába büntetési ideje börtönlévő részének ott eltöltése végett tovább szállították. A fogoly súlyos vasbilincseket hord s magyar parasztruhát visel.

* Egyik pesti lap azt írja, hogy Tisza László P. Szt. Lászlón meglátogatta Deák Ferencet. Alkalmasint névcsere lesz Tisza Kálmán helyet, mert László Erdélyben van, s így nem látogathatta Deákot.

* Kisebbségek a pesti nemzeti színpadon fog fellépni Kocsis Irma k. a. színbázunk utjonnan szerződött tagja. Az eredményről, annak idején szólni fogunk.

* A szerencsétlen Sarticzky László, kinek haláláról lapjaink közelebb megemlékeztek, végzetes kimeneteli párbaja előtt néhány órával, szülőihez intézett bucsuzó levél alakjában végrendeleti intézkedéseket tett. Jóakaróinak és barátainak emlékeket hagyott hátra. Így például azon kardját, melyet 1861-ben mint megyei esküdt viselt a bizottsági közgyűlésen, „Tisztele és halála jeléül” Torontál megye szeretete és viszaszáhajtott 1861-ki alkotmányos főispánja, beodrai Karácsonyi László urnak hagyományozta. Azon hűlgynek, ki első szerelmének tárgya volt, szintén egy kis emléket hagyott oly kéressel, hogy azt keblén viselje. Kedvenc fegyverét barátai közt osztá szét. Végre

a leendő országház építésére, mint a „H-n”-ban olvassuk, évi részletekben, fizetendő ötszáz o. é. forintot rendelt.

* Egy veszprémi helységben közelebb történt tragikus esetről a lapok sok mindenféle részletek közöltek. Az eset a következő: Meneshelyen, Veszprém megyének Nagy-Vásony melletti községében K... Zsófia, körülbelül 30 éves férjes nő, egyik jó módú meneshelyi birtokosnak, Z... Sándor nevű 20 éves fiával tiltott viszonyban állt. A szerelmes pár jelen év tavaszán megszökött Meneshelyről, de rövid ideig tartó bujdosás után s igazoló levél hiánya miatt, visszatérni kényszerültek. A nő férjének bocsánata, az ifjú atyjának jóra való intése s kérelmei ekkor sem voltak képesek őket szerencsétlen szerencsétlenségükől kicsúdatni, s a viszony tovább folyt. A nő férjének és szülőinek távollétét felhasználva, mult hó 24-én is fölkereste az ifjút, mit ennek atyja észrevén, a nőt ki akarta parancsolni bázából, mire a fia s apa között összeeszenés történt s mindketten megsebesültek. Az apa mind a fiút, mind a nőt ki akarta tiltatni a helységből, mi-ben a bírónak egyezvény meg, az apa bazament s nejét a fia minden tiltásának összeeszenésére s a fiút a háztól való eltávolításra hivta fel. A fia erre bezárkózott és szíven lötte magát. Halála bírá a nő eleinte nem akarta binni, de midőn megbizonyosodott róla, kétségbeesésében borotrával meg-metszé nyakát. Az e sebe folytán kinkban 7 napon át szenvedett, míg mult hó 30-dikán, midőn a családtagok elszenderedtek, a kúba ugrott, honnan 31-dikén halva húzták ki. Végső kívánsága az volt, hogy a szerencsétlen fia mellé temetessék el, mi teljesített is.

* Egy bécsi vendéglőben most két férfi lakik egymás mellett, kik 10 évvel ezelőtt a legvéresb, egymás ellen tüzzel vassal törő ellenségeskedés képviselői voltak. Ez Omer basa, a török generalissimus a keleti háborúban 1853-tól 1855-ig és Tottleben tábornok, Sebastopol híres védelmezője. Vékony fal választja el egymástól a szultán s a csár hadvezérét; kísértetik, oroszok és törökök békésen állnak egymás mellett a folyosón, s ha az egykori ellenségek most találkoznak, barátságosan s vidorán kezét szorítanak egymással.

A t. cz. kereskedő- és iparosokhoz.

Alólt kiadó-hivatal tisztelettel szólítja fel mindazon t. cz. kereskedő és iparos urakat, kik a jövő évi „Közlöny” nagy naptár”-ba hirdetőt akarnak közölni, hogy azokat legfeljebb october hó 10-éig sziveskedjenek beküldeni.

Egy egész hasáb hirdetés ára . . . 5 frt.
1/2 „ „ „ „ „ „ . . . 3 „
1/4 „ „ „ „ „ „ . . . 2 „

A hirdetések elfogadja Stein János könyvkereskedésében a „Közlöny” nagy naptár” kiadó-hivatala.

Politikai hírek.

Angolország. London, sept. 9. A „Daily news” az osztrák igazságügyminiszternek a sajtótörvény kezelésére vonatkozó utasításáról szólóan ezeket mondja: Ha van az osztrák kormány megállapított sajtó-politikája, akkor nagyon szép tőle, hogy azt maga bevallja elfogadatlannak; azonban egészen szabad országokban a kormány teljességgel nincsen sajtó-politikája. — Sokan emlékezhetnek kö-zülünk egy bizonyos időre — Sidmont l. idejére, — a midőn a lázító guanyratok miatti pörök a mindennapi esetek közé tartozának. Akkor ferde volt a kormányzás s szenvedések, és mindenfelé elterjedt elégedetlenség tölték be az országot. Természetesen sok méltatlanság s tulhajtás fordult elő azok között, a mik a kormány ellen irattak, de a közérzetlet kifejezése volt mindaz a méltatlanságok által kisorított jalkialítás, s akár nyerte meg a kormány pöréit, akár elvesztette, tekintélye okvetetlen esőkent. Most mi már egészen más politikát követünk. Sajtószabadságunk következtében megszüntettettek a visszaélések; s azt a netalan veszélyes elemet, mely a sajtó hatalmában rejlik, a sajtóban létező győgyerőre hagyjuk, hadd bajlódjék ez vele. Ennek aztán az a következménye, hogy a közvélemény minden nemzeti közérdektől dolog körül nemcsak határozott színt és erélyt nyer, de egyszerűsége is egyöntetű is, melynek hasztalan keres-nők pártját Európa bármely más országában. Komers ur azt tartja, hogy bizonyos határok között biztosíthatja a sajtónak a maga szabadságát, ha kijelöli azon tárgyakat, a melyeken gyakorolhatja magát. A sajtónak nem szabad a császár eljárását taglalnia, sem a kormányi osztályok működését, sem ahoz nem szabad szólnia, hogy mi haszna van az államnak az általa leigázva tartott idegen tartományokból. Csak egyetlen egy próbakövn akarjuk ezen elmélet értékét vizsgálat alá vetni. Föltéve, hogy ha a mi sajtónk 1854-ben, a midőn hadseregünk Sebastopol alatt veszedelemben forgott az el-látás rossz kezelése miatt, — ily korlátok közé lett volna szorítva, a midőn a kormányzat ezen ágának nem csak hiányait kello fölfedezni, hanem egyenesen vádat emelni ellene, s a ministeriumot megbuktatni: kézzel fogható, hogy a nemzet azon segédesszököket, melyeket hazafias buzgóságánál fogva alkalmazott, nem fődözhetne volna fel, mert ahoz a kormány megtámadtatása, s a ministerium

megbuktatása okvetetlen szükséges volt. Hogy Komers ur szavaival éljünk: „a politikai batóságok megtámadtatnak, szemmel láthatólag oly szándékal, hogy tekintélyük semmivé tétessék”, s valóban az ő „tekintélyük” állott a nemzet, és a nemzeti hadsereg megmentése között, s meg kellett azt bukítani, mielőtt katonáink megmentetheték volna. Szükséges és hazafias parancsolta, noha különben kinos munka volt az; de meg kellett annak történni, s ennek folytán a nemzet elégedettebb, s a kormány erősebb lön. Ha ilyesmi fordult volna elő Austriában — pedig azt hisszük, hogy az 1859-iki hadviselés alkalmával Lombardiában elég alkalom lett volna rá — Komers ur szerint a kormánynak mel-lőzhetlen kötelessége lett volna a napi sajtó ebbeli kiesapongását a legszigorubb üldözés alá venni. Az angol és a tervezett osztrák rendszer lényegesen különbözik egymástól.

Franciaország. Páris, sept. 10. Még mindig beszélnek a nyugati hatalmak tengeri szer-ződéséről vonatkozólag az amerikai ügyekre, azon-ban e hír most is kevés hitelt érdemel. — Azt mondják, hogy Walewski gróf, mint a törvényho-zó testület elnöke, be fog lépni a ministertanácsba, még ha a titkos tanácsot nem is hívják egybe.

Páris, sept. 13. A „Patrie” szerint az oceani hajóraj egy osztálya szeptember végén Lissabon alatt fog megjelenni, a keresztelési háromnap i ün-nepélyek emelésére. A középtengeri gyakorló hajó-raj Cap Vincentből Toulouba menend, s ott fog telelni. A „Patrie” kinyilatkoztatja, hogy egy brús-seli lapban a gasteini szerződésre vonatkozó fran-czia körlevélről közölt részletezés helyes. Konstan-tinápolyban fontos lépés van készülöben. Fuad pasa egy tervet terjesztett a szultán elé, hogy nevezzen ki bizonyos számmal bizalmi férfiakat, kik török parlamentet képeznének, a melynek felelősek vol-nának a ministerek minden kormányzati tettéről. Ezen török párré kinevezetés az illeték élte hosz-száig terjedne visszavonhatlanul. — A szultán el-batározása még nem tudatik, de valószínű, hogy elfogadandja a tervet, melynek életbeléptetése két-ségtől nagy befolyással lenne a birodalom fejlő-désére. Az orosz nagy követ a moldva-oláhországi állapotokra átalában s legkivált a legközelebbi za-vargásokra való tekintettel a divának javasolta, hogy szükséges volna nemzetközi vizsgáló bizottsá-got küldeni Bukurestbe, a legutóbbi mozgalom okai-nak kikutatása végett, s hogy kellő felvilágosítást szerezzen a Dunafejedelemségek belviszonyai iránt. Ezen javaslatot a porta Franciaország s Austria által támogatva határozottan ellenzi, míg Angol-ország Oroszország részén áll; Poroszországnak e kérdésbeni magatartásáról semmit se hallani.

Olaszország. Florenz, sept. 8. A vá-lasztások oct. 15-én fognak végbemenni s az új parl. ment nov. közepé táján fog összeülni. A kor-mány, programja közzétételével várni akar. Előbb ismerni akarják a municipális választások eredmé-nyét. A clericalis párt ügyesen állította össze listá-ját s legtöbbnyire ismert neveket ajánlott, mit nem minden párt mondhat el. Szerencsés körülménynek kell tekinteni, hogy ezen községi választások oly rövid idővel előzik meg az általános választásokat, hogy várni lehet, hogy a liberalis párt ez alkalom-mal gyűjtendő tapasztalatait igyekezzon felhasz-nálni. — A király meg fogja látogatni a különféle táborokat. Legközelebb San Maurizioba megy, s onnét Milanoba a sommai tábor látogatására. Alig fog a jövő hónap közepé előtt Florenzbe vissza-térni. — Bizonyos, gyakran jól értesült körökben beszélnek, hogy a parlament megnyitására egy ese-mény kihirdetése várható, mely nem kevésbé fon-tos lenne, mint a szeptemberi szerződés. — Azonban már igen gyakran jósoltak titkoszéri eseményeket, a nélkül, hogy beteljesedtek volna. — Turinban aggodalommal beszélnek egy nyilatkozmányról, mely e hó 21-dikén fogna ugyanott végbemenni. Gyász-misést akarnak tartani a mult évben e napon el-esettek emlékére, és pedig magában a San Carlo téren fekvő templomban. Természetesen készülnek ez alkalomra ellenséges érzelmeket nyilvánítani a szeptemberi szerződés és a ministerek ellen.

Az „Opinione” az olasz kormány felhivatalos közlönye a „Morning Post”-nak a gasteini egyez-ményről közölt leleplezéseit igaznak tartva, a következő észrevételeket teszi: „Minden egyezmény, vagy minden oly magatartás, mely oda irányul, hogy biztosítsa Austriának Velencei birtokát, hábo-rút idézne elő a Rajnától az Isonzoig, s ha azt idéz elő, mi el vagyunk róla készülve s várjuk. Ha van hatalom, mely nem maradhat közönyös az Au-ustria és Poroszország közti stipulatiók iránt, — az Olaszország. Rokonszenveink és kívánataink mindig Poroszország részén voltak, de csak a merész Po-rozország részén voltak, a mely eszében tartja Nagy Fridrik tanait, s nem a győze Poroszország részén, mely Austriától koldulja ki jogait. Résztünk-ről a hercegségi kérdést külön szempontból kell tekintetünk. A londoni és párisi politikusok kikél-betnek Poroszország bitorlási törekvése és nagyra-vágyása ellen, mi nem látunk Poroszország poli-tikájában semmi nagyra vágyást, s ha az valóban nagyra vágyás, Poroszország csak dicséretet érde-mel érte, mert ezen nagyra vágyás jogszerű volna, s Németország nagyságát mozdítaná elő.”

Németország. Elberfeld, sept. 13. Az „Elberfelder Ztg.” közzé teszi Droun de Lhuys azon körlevélnek állítólag — hiteles szövegét, me-

lyet Franciaország diplomatai ügynökeihez intézett a gasteini szerződésre vonatkozólag, melyben ezen zártétel fordul elő: Saináljuk, hogy a gasteini szer-ződésben semmi egyéb indokolást nem lelhetünk, mint csupán az erőt, semmi más igazolást, mint a közösen birtoklók kölcsönös tetszését — ez oly el-járás, melytől a mostani Európa immár el van szokva s a mire nézve csak a történelem legso-morubb koraiban találhatók előzetek, esetek.

Schweiz. Sept. 7. A „Bund” írja, hogy a szövetségstanács Párisból érkezett jelentések sze-rint Napoleon császár dr. Kern-nek igen lekötöző kifejezésekben nyilatkozott azon fogadtatást illető-leg, melyben schweiczi utazása alatt mind a császár, mind a császárné, a merre megfordultak, min-denütt részéstitének, s hogy egyszersmind felkér-te dr. Kernt, hogy erre nézve tudassa a szövetségi hatóságokkal elismerő hálás érzelmeit. Különös gond-dal említé a császár azt, hogy a neuchateli bal-est alkalmával, oly érzékeny részvétet tanúsított a la-kosság mind ő, mind a császárné irányában.

Görögország. A görögországi állapotokról különféle közlemények fordulnak elő a német la-pokban; legbővebben szól köztük a „N. Frankf. Ztg.” bécsi levelezője, ezeket mondván: „Mig az „Italie”-nek a legkomolyabban azt írják, hogy Gő-rágországban Otto királynak — Austria segítségével történetű visszahelyezése iránti terv létezik, — a miért Austria a joniai szigetekkel jutalmaztatnék: ugyanakkor Austria consulsági és diplomatai ügy-nökeinek jelentései Görögországból s Corfuból, a kik éppen nem látszanak beavatva lenni ama ho-mályos tervekbe, arról értesítenek, hogy a görög kormány egy új catastrophának meg elkerülhetle-nül élébe, hogy a joniai szigeteken olyan olasz párt alakul, melynek célja a joniai szigeteket Olasz-országhoz csatolni, és hogy ezen párt a corfui olasz consulkat nyilvánosságos vezetése alatt áll. Georgia király sem a lakosságra, sem a katonaságra nem támaszkodhatik, mely utóbbit egészen elidegeni-tette magától, de bele is unt immár a kormányzás-ba. A kormány három különböző összeesküvés fo-nalait tartja kezei közt, de azok főczinkosait nem meri elfogatni. stb. Az „Italie” közleményére a „Wien. Abendpost” azt mondja, hogy az célzatos hazugság, hogy Austriának eszéágában sinca a jo-niai szigetek megszerzése.

Ujabb. Páris, sept. 14. A „Moniteur” szemléjében néhány más lapnak a gasteini szerződésre vonatkozó nyilatkozatait idézi, minden megjegyzés nélkül a maga részéről. A osztrák-magyar kérdést jóakarólag taglalja a „Moniteur.”

A „Patrie” annál marad, hogy a ga-steini szerződésre vonatkozólag kibocsátott francia körlevélnek müncheni részletezése helyes. Sartiges két-három hét múlva vissza-megy Rómába.

Berlin, sept. 14. A porosz ministerium elhatározta, hogy legszigorubb eljárást kö-vetend az oct. 1-jére Frankfurtba egybehívott német követgyűlés tagjai ellen, ha ott a gasteini egyezmény ellenséges bírálat alá vétetnek. A német nagyhatalmak továbbá Poroszország indítványára megegyeztek, hogy a letett hercegségi hivatalnokok számára semmiféle gyűjtéseket meg nem engednek. — A „Bank und Handelszeitung” igen valószí-nűnek tartja Mensdorff gróf visszalépését.

Hamburg, sept. 14. Híre terjedt, hogy a német nagyhatalmak összebeszéltek azon tündetés megátlására, melyhez a schleswig-holsteiniak a megrendszabályozott hazafiak érdekében készülnek. A schleswig-holsteini lapok reménylik, hogy a Gablenz és Mantuffel által holnap kibocsátandott kiáltványok békülékeny szelleműek lesznek.

Altona, sept. 15. Azon kiáltványban, melylyel Gablenz althgy hivatalra lépését jelenti, a többi közt ez mondatik: „Mint a császár helytartója ugyanazon előzőekenységet reményem tapasztalhatni, melyre a császári zászlók találunk. Teljes bizalommal számítok ez esetben is önök megpróbált józan jelle-mére, s törvényes erzületükre. E remény megkönnyíti nekem jelen küldetésem átvéte-lét, a vele egybekapcsolt nehézségek nem kerültek el figyelmemet, de ezeket nyugodt, valódi hazafiságtól lelkesített magatartás mel-lett le lehet küzdeni. Részemről egész hatá-rozottsággal szándékozom fentartani az önök-nél oly magasra fejlesztett önkormányzatot, s azon leszek, hogy abban mindenkéltől a belföldiek vegyenek részt.”

Bukurest, sept. 12. Kuza herceg nevenapjának alkalmából teljes amnestiát adott a legutóbbi fölkelés miatt vád alá helyezet-teknek, s 5000 piastert utalványozott a föl-keles áldozatai sorsának enyhítésére.

Távírtati tudósítás a bécsi börzéről.

September 18-án: 5%. Nemzeti kölcsön 100 frt 68.30.—5% Metalliques 100 frt 72.55.—Bank-részvény 781.—Hitelintézet részvény 200 forint 175.30. London 10 ft st. 100 frt 23 1/4, kr 109.—Ezüst 107.65. Cs. kir. arany 5.13.—1860. kölcsön 88.45.

T. és felelős szerkesztő DÓZSA DÁNIEL.

BÉCSI BÖRZE szept. 16-kán 1865.

Államháztartás.	Adott ár.	Tartott ár.	Elsőbbségi kötvények.	Adott ár.	Tartott ár.
5%-es nemzeti kölcsön	100	72 60	Osztrák Lloyd	—	88
5%-es metalliques	100	72 80	Dunagőzhajózási	95 50	96 50
4 1/2%-es	100	58 75	Államvaspálya	275 frank	110
1839-dik évi teljes	100	143	Lomb.-velencei	275 frank	100
1839-dik évi rész	100	141 60			
1854-dik évi teljes	100	81 75	Részvények.		
1860-dik évi teljes	100	88 30	Hitelintézet	200	172 75
1860-dik évi rész	100	94 10	Bankrészvény	—	773 50
			Alsó-ausztr. esc.-bank	500	586
Záloglevelek.			Lloyd	500	221
Nemzeti bank 10 éves	5%	103 60	Dunagőzhajózási	500	469
" " kisors. oszt.	5%	88 85	Pesti lánchíd	500	370
" " oszt. 6.	5%	68	Északi vasút ex div.	—	166 25
Gall. hit. int. oszt. 6.	5%	80	Állam	500	177 75
Magyar földhitelintézet	5 1/2%	80	Déli	200	200
" " 10 év. jöv. jegy	6%	—	Nyugati	200	130 60
			Tiszai	200	146
Földtehermentesítési köte-					
lezvények.			Váltók (devisek)		
5%-es magyarországi	100	71 50	három hónapra.		
" " erdélyi	100	68	Angsborg 100 dh német fr.	4 1/2%	90 85
" " horvát	100	72	Frankfurt 1895. 405. 68	—	91
			Hamburg 100 bankmark	3 1/2%	80 75
Sorsjegyek.			London 10 ft. sterling	3%	108 75
Hitelintézet	100	121 25	Páris 100 frank	4%	43 15
Dunagőzhajózási	100	79			
Triesti	100	108	Pénznekem.		
Esztérházy herceg	40	73	Korona	15	15 05
Salm	40	27	Császári arany	5	5 16
Pálffy	40	24	Rezes	5	5 15
Clary	40	23	Napóleons'or	8	8 70
St. Genois	40	23	Orosz imperialok	8	8 97
Budai	40	23	Porosz pénztári utalvány	1	1 60
Windischgrätz	20	16	Ezüst	107	25 107 75
Waldstein	20	16			
Keglevich	10	12			

Á t n é z é s e

A kolozsvári levél- és szekerposta indulásának s érkezésének.

Indul a levélposta:

Magyarhonba és külföldre naponként déli 12 órakor.
Szeben, Brassó, s Oláhországba naponként d. u. 5 órakor.
Maros-Vásárhely naponként d. u. 5 órakor.
Lengyelhon északi részébe, ugy Bukovina- és Moldvába
Csernovitz felé, valamint Válaszút, Dézs, Nagy-Bánya- és Beszter-
terczére naponként esteli 6 órakor.
Debreczen felé Zilahon és Szilágy-Somlyón át: N.-Károlyra na-
ponként délután 3 órakor.
Mocsra vasárnap, kedden, csütörtökön és szombaton délután 3
órákor; egyéb napokon esti 6 órakor.
Kolozsra kedden, csütörtökön és szombaton déli 12 órakor.

Érkezik a levélposta:

Magyarhon- és külföldről, névszeint: Bécsből, Pestről, Kassáról,
Szegebről, Temesvárról, Aradról, N.-Váradról naponként 2-3 óra tájban.
Szeben felől, Brassóból, M.-Vásárhelyről, Abrudbányáról, Zalah-
náról, Temesvárról és Tordáról naponként reggeli 8-9 óra közt.
A Csernovitz felől jövő s ezzel egyesült nagy-bányai levél-
posta naponként reggeli 6 órakor.
Debreczen felől Sz.-Somlyón át naponként reggeli 6 órakor.
Mocsról naponként reggeli 6 órakor.
Kolozsra kedden, csütörtökön, szombaton délelőtt 10 órakor.

A szekerposta indul:

Bécs, Pest és Nagy-Várad felé naponként déli 12 órakor.
Szebenbe és Brassóba stb. naponként d. u. 5 órakor.
Maros-Vásárhelyre naponként d. u. 5 órakor.
Csernovitzra, Beszterterczére, Dézsre naponként esteli 6 órakor.

A szekerposta érkezik:

Bécs, Pest és Nagy-Váradról naponként d. u. 2-3 óra közt.
Szebenből s Brassóból naponként reggeli 8-9 óra közt.
Maros-Vásárhelyről naponként reggeli 7 órakor.
Csernovitzról s Beszterterczéről naponta reggeli 6 órakor.

A Biasini gyorskocsí indul:

Kolozsvárról Nagy-Váradra vasárnap, kedden, csütörtökön és szombaton déli
11 órakor.
Nagy-Váradról Kolozsvárra, hétfőn, szerdán, pénteken, vasárnap, a vonat
érkezete után. — Szállítási díj 8 ft 40 kr.
Kolozsvárról Brassóba kedden és pénteken reggel 4 órakor. — Szállítási díj
Tordáig 2 ft 10 kr. N.-Enyedig 4 ft 38 kr. K.-Fejérvárig 6 ft 56 kr. Szászsebe-
sig 7 ft 35 kr. Szebenig 10 ft 40 kr. Brassóig 18 ft.
Brassóból N.-Szebenbe kedden és pénteken reggeli 3 órakor.
N.-Szebenből Kolozsvárra szerdán és szombaton reggeli 8 órakor.
E vonalokon gyorslovak is kaphatók minden időtájban.

Alsó ausztr. mérő: vagy is két nagy véka.

Tiszta búza.	Rozs.	Árpa.	Zab.	Török- búza.	Marhahús fontja.
k r a j e z á r o k b a n .					
Beszterce szept.	5.	320-220	200-200	—	104
Brassó	1.	346	264	296-244	160-158
Dézs	22.	310-280	260-240	—	90-80
K.-Fejérvár szept.	2.	315-308	180-174	—	120-120
N.-Vásárhely	31.	350-240	220-206	—	706
N.-Enyed	31.	336-280	280-260	—	120-90
Szamosújvár	4.	280-240	200-160	—	100-90
Szászváros	2.	340-330	220-210	—	164-160
Sz.-Régen aug.	31.	340-310	220-200	200	120-100
N.-Szeben jun.	13.	427-373	227-227	—	187-173
Sz.-Udvarhely aug.	8.	415-415	200	—	110
Torda	2.	320-266	205-200	160-150	106-100

Gabonaár Kolozsvárt szeptember 14-én 1865.

(Bécsi mérője osztrák értékben.)

Tisztabúza 2 ft 68 kr. Elegybúza 2 ft 10 kr. Rozs 1 ft 60
kr. Árpa — ft — kr. Zab — ft 76 kr. Török-búza 2 ft 28 kr.
Pityóka — ft 60 kr. Marhahús 13 kr.

H I R D E T É S E K.

HIVATALOS.

4247—1865

Hirdetés.

Nemes Kolozsmegye id. törvényszéke részéről ezennel köz tudomásra juttatik, hogy az erdélyi muzeumegylet felperesnek Sombori József alperes ellen 5250 ft. tőke és járuléai megfizetése végett folyó ügyében alperes Sombori József M. N. Sombori Józsefnek az 1865 év szept. 29-ik napján kezdődő hat egymás után kö-
vetkező évekre nyilvános árverésen végrehajtás utján haszonbérbe leendő kiadása 5250 ft. tőke utáni kamatok és a perköltségek felvétele végett felperes kérése foly-
tán elrendeltetvén, az árverelés megejtésére határnapul helyt Kolozsvárt 1865 év
szeptember 28-án d. e. 9 órákor tűzött ki. A bérbe adandó jószág összeírás-
áról készült okmány, és a haszonbéri feltételek a törv. széki levéltárban megte-
kinthetők.

Bérleni kívánók erre oly kijelentéssel hivatnak meg, hogy az egy évre 1200 ftal
megállapított haszonbéri összeg 10 százaléka az árverezés előtt készpénzben lefi-
zetendő, és a haszonbérlet e felett tehermentes fekvő birtokkal lézen köteles bizto-
sítékok nyújtani.

Nemes Kolozsmegye törvényszékének 1865 év szeptember 14-én tartott üléséből.

4149—1865

Hirdetmény.

Kolozsvár sz. kir. város törvényszéke részéről ezennel közhirre tétetik, hogy
Kolozsmegye törvényszékének id. mártius 31-ről 1596 sz. a. kelt árverési végzése foly-
tán a cs. k. pénzügyminiszter felperesnek o. é. 1050 ft — kr. tőke követelése és jár-
uléai iránt gróf Bánffy József hagyaték tömeg mint alperes ellen a végrehajtási
árverezés ennek lefoglalt s 4431 ft-ra becsült gyémántos kalpagförgőre megenged-
tetvén és annak fogantatásait végett két határnap u. m. 1865-ik év november
hó 2-án és 1865-ik év december hó 21-én d. e. 9 és d. u. 3 óra a tör-
vényszéknek azon feltétel alatt tűzött ki, hogy az említett gyémántos kalpagförgő
az első határnapon a becsáron alól nem, és csak is a vételárnak készpénzbeni leté-
tele mellett fog eladatni.

Sz. kir. Kolozsvár városa törvényszékének 1865-ik évi július hó 22-ik napján tartott üléséből.

GOTHÁRD JÓZSEF főjegyző.

NEM HIVATALOS.

(283)

Hirdetmény.

Kőváry László ur a kolozsvári főügynökségről lemondván, helyébe képviselőn-
kül eddigi központi felügyelőket Véghe Bertalan urat kinevezték, ki is mint ezen
kerület főügynöke az ügyek vezetésével van megbízva.
Pest, 1865-nek július 28-kán.

Az első magyar általános biztosító társaság

Igazgatósága.

Hivatkozással a fennebbi hirdetményre, van szerencsém a t. cz. közönséget ér-
tesíteni, hogy a kolozsvári főügynökség vezetését a mai napon átvettém.
Midőn társaságunkat a t. cz. közönség további szives pártfogásába ajánlom,
arra kérem, minden azt illető ügyben engem becses bizalmával megtisztelni, ki is
legnagyobb készséggel fogok a kellő felvilágosítással szolgálni.
A főügynökségi iroda, belső-szenutozában levő 159 számú özv. Krémer-
né asszonyasság háza első emeletében.

Tisztelettel:

VÉGHE BERTALAN,
főügynök.

Kolozsvárt, 1865, augusztus 12.

Babos Sándornak óra raktára

belmonostorutoza 192 sz. alatt.

Miután rövid itt létem alatt a n. érdemi közönségnek több részben hozzám
való bizodalmat teljes mértékben megnyerni szerencsém valék, bátorodom ezen-
tul is megfizetett szorgalommal, a n. érdemi közönségnek szolgálatomat, valamint
a nagy és szép választékban ellátott óra raktáramat

egy évi jótállás mellett ajánlani.

Genfi zseborák:

	ft	ft
Ezüst henger (Cylinder) órák 4 és 8 köben másodperczi jármű és a nélkül	12	16
ditto 2 fedéllel 4 és 8 köben	16	18
Ezüst horgony órák 15 köben	18	24
ditto kettős fedéllel	22	26
ditto angol szerkezettű	25	34
ditto remontoir (főll felhúzó szerkezettel)	28	55
Arany női és férfi henger órák	30	40
" női és férfi henger órák kettős fedéllel, zománc és gyémánttal	45	70
" horgony 15 köben	45	80
" férfi horgony 15 köben kettős fedéllel	55	200

Ezen kívül ajánlom mindennemű bécsi inga — aranykeretes olaj festmény-
nyel és schwarzwalddi fali óráimat. Különösen pedig ezüst és arany M 2 és M 3
óra lánczaimat, ugyszintén vállalkozom mindenféle órák javítására egy évi jót-
állás mellett, hol is régi órák decserelés végett átvétetnek, megrendelések levél
útján utánvélt mellett eszközöltetnek.

A n. érdemi közönség további pártfogásába ajánlja magát

(257)

(5—12)

BABOS SÁNDOR órák.

Nyomatott az ev. ref. főtanoda betűivel (Bel-farkasutca 74 sz.)

Alírási felhívás,

a kolozsvári kir. szabadalmazott
zálogkölcson-társulat részvényeire.

Ö császári s apostoli kir. Felseje az erdélyi kir. nagyméltóságu udvari korlát-
nokság f. évi július 28-kán 3254. udvari szám alatt kelt királyi rendeletével kiadott
legfelsőbb határozványában az alírt alapítók által engedélyezni kért "királyi sza-
badalmazott zálogkölcson-társulat" alapszabályait és ügyelrendét legke-
gyelmesebben megerősíteni, s e társulat életbeléptetését megengedni méltóztatott

E kir. szab. zálogkölcson-társulat székhelye szabad kir. Kolozsvár városában
van, a hol az első és főzalogkölcson-intézetet fogja felállítani. Joga van azonban Ko-
lozsváron kívül Erdély más városában is fiók-zálogkölcson-intézeteket állítani, kivéve
a szászszékeket és vidékeket területét (3. §.), a hol a szász nemz. egyetemnek zálog-
házak állítására kizárólagos szabadalma van.

A társulat szabályszerű kamat és mellékdíjak mellett kölcsönöket ad ingó érték-
tárgyakra, nevezetesen: használatba átment ingóságokra, ékszerekre, drágaságokra
s arany, ezüst és más nemes ércből készült tárgyra; továbbá még használatnak
át nem adott ipar-készítményekre s más kereskedelmi árukra; végül érték-papírokra,
u. m. állam- és iparrészvény-papírok, földtehermentesítési kötvények, záloglevelek,
magánsorsjegyek és más tőzsdéjük. Ezen kívül átvész az intézet pénzeket 10 nap alatt
legkisebb összege 100 o. é. ft.

A társulat engedélyezett alaptőkéje 1.000.000 forint, melyből egyelőre csak
200.000 o. é. forintny nyitattik aláírás, és e végre 1000 darab, az előmutatóra szóló
200 o. é. forintos részvény fog kiadni. (5. §.)

A kibocsátandó 1000 darab részvény befizetése akkint történik, hogy a rész-
vényes mindjárt az aláírásnál befizet minden részvény után 20 százalékot, a többi
80%-ra nézve kötelezi magát, hogy azt négy ízben két-két hónapi időköz alatt fogja
befizetni. (6. 7. §§.)

A részletfizetésekről ideiglenes nyugták szolgáltatnak ki; a részvények kiadása
csak a részvény névszerinti értékének teljes befizetése után történik. (9. §.)

Minden részvény, s ezek kiadásáig minden részvénynyugta jogot ad a társulat
vagyonának és nyereségének aránylagos részéhez.

Miután az alapítók a kibocsátandó 1000 részvényből 400 darabot megtartottak,
engedélyük alapján ezennel megnyitják az aláírást a még fennmaradt 600 darab részvényre.

Az aláírás és első részlet befizetése folyó évi szeptember hó 18-án kezdődik s
tart ugyanazon hó 25-éig. Az aláírások az e végre fölkerült kisegítő pénztár-igazgató
és az ezen zálogkölcson-társulat egyik alapító tagja ifj. T a u f f e r F e r e n c z ko-
lozsvári kereskedésében a délelőtti órákban történnek.

Ha a kitűzött 600 darab részvényről több iratnék alá, az aláírt részvények men-
nyisége aránylagos leszállítás alá jő, és az aláírási százalékokkal befizetett többlet
vagy visszaszolgáltat, vagy az aláíró kívánsága szerint a további részlet-fizetés fe-
jében javára iratik.

Az intézet megnyitása f. évi october 1-re van kitűzve.

Kolozsvárt, augusztus 17-én 1865.

A kolozsvári kir. szabadalmazott zálogkölcson társulat alapítói:

Dietrich Samu,
Groisz Nándor,
Gáman Zsigmond,
Haller Rezső,
Korbuly Bogdán,
Kőváry László,
Simon Elek,
Dr. Szabó József,
ifj. Tauffer Ferencz,
Wagner Frigyes,
Vasvári Lipót.

(251)

(4—4)

Stein János könyvkereskedésében Kolozsvárt,

Harmath Józsefnél Tordán, Wittich Józsefnél Marosvásárhelyt, Dobray Nándornál
S.-Udvarhelyt, Barthos Domokosnál S.-Szentgyörgyön, Vokál Jánosnál Nagyenyeden,
Sindel Károlynál Brassóban, Wagner Józsefnél Károlyfejérvárt kapható:

A hajdanakor története.

Növendék ifjaknak elbeszélte Fleury Lamé, fordította Szilágyi Sándor.
Második kiadás. Ára füzve 70 kr.

Péterfi Sándor

Egyházi szent beszédek,

melyeket különféle alkalommal írt és mondott. Második füzet.

Ára 1 ft.

Az Általános POLGÁRITÖRVÉNYKÖNYV

mint ez jelenleg Erdélyben érvényes; minden a legújabb időig meg-
jelent és még hatályban levő utólagos rendeletekkel, felvilágosító és uta-
sító jegyzetekkel ellátva.

Írta HILIBI HALLER KÁROLY,

a kolozsvári kir. jogakademián az által. polg. törvénykönyv, váltó- és ke-
reskedelmijog, csöndrendtartás és az általános bányatörv. h. tanára; az
igazságügyi elmél. államvizsgálati bizottságnak tagja.

Ára 7 ft 20 kr oszt. értékben.

A kis Andor és Zoltán könyve.

Elemi magyar Olvasókönyv. Mindkét
nemű népiskolák I-ső és II-dik osztá-
lyainak számára írta Pánczél Fe-
rencz. Tizenkét csinos fametszettel.
Ára kemény kötésben 50 kr.

Állattan elbeszélő modorban és vers-
ben, népiskolák számára készítő
Pánczél Ferencz.

I. rész: Honi házi állatok, ára 16 kr.

II. " Honi vad állatok, ára 30 kr.

A föld egyes részeinek földi-
ráti ismertetése. Brassai Sámuel
kézirataiból újabb adatok szerint
kiadta Kovácsi Antal. Ára 45 kr.

Brassai Sámuel. Kisderek számve-

tése. Angol mintára III-ik kiadás 40 kr.

— Számító Soerates. Fejbeli szám-

vetés gyakorlati kérdésekben. Angol

mintára, hazai tárgyakhoz és viszo-

nyokhoz alkalmazva. III képtáblával.

IV-dik kiadás füzve 70 kr.

kötve 90 kr.

— Okszerű vezér a német nyelv

tanulásában. 2 rész. I-ső rész: Az

egyszerű és egyszerűen bővített mon-

dat. VI-dik bővített és javított kiadás

72 kr. kötve 90 kr.

II-dik rész: A tovább bővített mondat

és mondatfűzés. III-dik javított kiadás

72 kr. kötve 90 kr.

Nagy Péter. Szent történetek, növen-

dek ifjaknak, Lamé Fleury mintájára.

II-dik újból átnézett kiadás 42 kr.

— Uj szövetségi történetek, növen-

dek ifjaknak. II-dik újból átnézett

kiadás 42 kr.

Lamé Fleury. Róma és római birod-

alom történetei, magyarítá Szabó

György, tanár, két rész két kö-

tetben 2 ft.

— Mythologia, növendék ifjaknak.

Fordította Nagy Péter. XV kömet-

szettel 1 ft.

Ingyen tanító francia nyelv-

mester. A francia nyelvet szint-

oly könnyen, mint alaposan megta-

nulni kívánó magyar ifjaknak ajánlja

Brassai Sámuel. I. rész. Az alap-

es bővített egyszerű mondat. Ára 1 ft

60 kr.